

Bruxelles, 28. studenoga 2022.
(OR. en)

15322/22

DEVGEN 219
JEUN 178
ACP 126
RELEX 1609
COHAFA 115
COHOM 147
SUSTDEV 206
EDUC 407

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 28. studenoga 2022.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 14756/22

Predmet: Akcijski plan za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a
– zaključci Vijeća (28. studenoga 2022.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o Akcijskom planu za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a koje je Vijeće usvojilo na svojem 3914. sastanku održanom 28. studenoga 2022.

Zaključci Vijeća o Akcijskom planu za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a

Vijeće Europske unije:

1. prepoznaje značajne doprinose mladih razvoju uključivije, pravičnije, održivije i pravednije budućnosti. Vijeće odaje priznanje mladima koji se svaki dan zalažu za bolji svijet. Njihova vizija, angažman i hrabrost zaslužuju najdublje poštovanje i zahvalnost. Rad za mlade, s mladima i njihov rad ključni su za iskorjenjivanje siromaštva i postizanje održivog razvoja, blagostanja i mira. EU stavlja osnaživanje mladih u prvi plan svojeg vanjskog djelovanja, čime pokazuje svoju odlučnost da bude primjer za jačanje potpunog, ravnopravnog, učinkovitog, smislenog i uključivog sudjelovanja i djelovanja mladih i ostvari napredak u pogledu globalnih obveza kako bi se izgradila otpornija i uključivija društva. Vijeće stoga zahvaljuje za smjernice o daljnjem radu EU-a i njegovih država članica kako su predstavljene u Zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Europskom parlamentu i Vijeću o Akcijskom planu za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a 2022. – 2027. te se obvezuje na cilj povećanja smislenog i aktivnog sudjelovanja i osnaživanja mladih u okviru vanjskog djelovanja EU-a;
2. naglašava da su mladi diljem svijeta ključni i pouzdani partneri u provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja te drugih važnih multilateralnih sporazuma i instrumenata, uključujući Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje, program djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i ishode konferencija posvećenih njihovu preispitivanju, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te sve povezane naknadne rezolucije, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2250 o mladima, miru i sigurnosti i popratne rezolucije, koji su u središtu provedbe europskog zelenog plana i novog Europskog konsenzusa o razvoju te EU-ove strategije Global Gateway;

3. naglašava da je snažnija suradnja EU-a i njegovih država članica s mladima diljem svijeta preduvjet za promicanje demokracije, vladavine prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanja ljudskog dostojanstva i načelâ jednakosti i solidarnosti te da dugoročno može doprinijeti poboljšanju odnosa između EU-a i njegovih partnerskih zemalja. Sveučilišta i druge ustanove za opće i strukovno obrazovanje, organizacije mladih ili organizacije mladih poduzetnika, sekcije mladih pri sindikatima i druge organizacije usmjerene na mlade ključni su akteri u promicanju globalnog sustava za ljudska prava i demokraciju. Vijeće također priznaje da EU i njegove države članice mogu mnogo naučiti od organizacija pod vodstvom mladih te da je njihovo sudjelovanje ključno za oblikovanje uključive politike;
4. prima na znanje ishode Konferencije o budućnosti Europe, a posebno strukturirani angažman mladih u europskim panelima građana i građanki;
5. potvrđuje svoju predanost tome da se nikoga ne zapostavi i da se promiču potpuno, učinkovito, smisleno, uključivo i raznoliko sudjelovanje i angažman mladih bez ikakvog oblika diskriminacije, među ostalim na temelju spola, rase, etničkog ili društvenog podrijetla, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kojeg drugog mišljenja, invaliditeta, dobi, seksualne orijentacije i rodnog identiteta ili bilo kojeg drugog statusa. Vijeće se obvezuje na borbu protiv višestrukih i intersekcijskih oblika diskriminacije te na osiguravanje pristupa temeljenog na ljudskim pravima i borbu protiv nejednakosti. U postupcima oblikovanja politika i donošenja odluka trebalo bi usvojiti transformativne pristupe usmjerene na rješavanje temeljnih uzroka rodne neravnopravnosti kako bi se promicalo potpuno, ravnopravno, učinkovito i smisleno sudjelovanje i osnaživanje mladih, a posebno mladih žena;
6. potvrđuje svoju predanost pristupu temeljenom na ljudskim pravima i vodećim načelima rodne ravnopravnosti, kako je navedeno u novom Europskom konsenzusu o razvoju i Akcijskom planu za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. U tom je pogledu Europska komisija donijela Strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025. i Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – Ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a 2021. – 2025., koji su pozdravljeni u zaključcima predsjedništva od 16. prosinca 2020. U tom kontekstu Vijeće poziva Komisiju da ostvari cilj Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa u skladu s kojim bi najmanje 85 % novih djelovanja provedenih u okviru tog instrumenta imalo rodnu ravnopravnost kao načelo ili važan cilj, a najmanje 5 % tih djelovanja kao imalo bi rodnu ravnopravnost te prava i osnaživanje žena i djevojčica glavni cilj;

7. naglašava da su mladi snažni pokretači promjene i inovacija, među ostalim u mobilizaciji djelovanja za klimatska rješenja. U 2022. obilježena je Europska godina mladih, kojom je naglašena ključna uloga koju mladi imaju u zajedničkom suočavanju s globalnim izazovima, borbi protiv siromaštva, borbi protiv nejednakosti, izgradnji trajnog mira i doprinosu uključivom demokratskom upravljanju, uključivom i održivom gospodarskom rastu i općem održivom razvoju u svojim zajednicama u državama članicama EU-a i diljem svijeta;
8. izražava duboku zabrinutost zbog toga što siromaštvo, nestabilnost, ranjivost, sukobi, klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti, uništavanje okoliša, prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, nesigurnost opskrbe vodom, hranom i energijom, prisilno raseljavanje, epidemije i pandemije te drugi zdravstveni izazovi pogoršavaju postojeće sustavne nejednakosti i ugrožavaju teško stečene ljudske, gospodarske i društvene razvojne rezultate, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju. Mladi su posebno pogođeni pandemijom bolesti COVID-19, koja je pogoršala postojeću diskriminaciju, posebno žena i djevojčica i marginaliziranih skupina, u pogledu pristupa obrazovanju i zadržavanja u obrazovanju, mogućnosti zapošljavanja, mobilnosti, sigurnosti, fizičkog i mentalnog zdravlja. Pandemija bolesti COVID-19 ponovno je pokazala važnost ulaganja u zdravlje i ljudski razvoj, s obzirom na poremećaje u pružanju usluga u području spolnog i reproduktivnog zdravlja među mladima, povećanje neželjenih trudnoća, smrtnosti majki, brojeva brakova s djecom, ranih brakova i prisilnih brakova, koji potkopavaju prava mladih i pogoršavaju već rašireno seksualno i rodno uvjetovano nasilje;
9. izražava duboku zabrinutost i predanost djelovanju kada su potpuno, učinkovito i smisleno sudjelovanje i osnaživanje mladih te potpuno priznavanje i zaštita svih ljudskih prava, uključujući građanska, politička, gospodarska, socijalna i kulturna prava, a posebno pristup osnovnim socijalnim uslugama i socijalnoj zaštiti, i pristup informacijama ugroženi, dovedeni u pitanje i ograničeni uslijed toga što se demokratski i civilni prostori smanjuju. Vijeće također prepoznaje važnost jačanja borbe protiv govora mržnje, dezinformacija, pogrešnih informacija i propagande uz istodobno poštovanje slobode izražavanja;

Sudjelovanje

10. poziva Komisiju, ESVD i države članice da surađuju, u okviru pristupa Tima Europa, kako bi se smisleno sudjelovanje i angažman mladih uključilo u međunarodne forume i na multilateralnoj, regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini;
11. poziva Komisiju, ESVD i države članice da na smislen način uključe mlade diljem svijeta u sve faze oblikovanja politika, programskih ciklusa, inicijativa i političkog dijaloga koji su povezani s vanjskim djelovanjem EU-a i država članica (Tim Europa). Vijeće podsjeća na svoju predanost podupiranju ravnopravnog, potpunog, učinkovitog i smislenog sudjelovanja žena i mladih, u svoj njihovoj raznolikosti, među ostalim u svim sferama javnog i političkog života, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. EU bi također trebao osigurati veću koordinaciju i odgovornost u pogledu pitanja mladih, uključujući strateški, uključiv i participativan dijalog s mladima, djecom, organizacijama mladih i organizacijama usmjerenima na djecu diljem svijeta i nastojati promicati težnje i rješenja mladih i uključiti perspektive mladih o razvoju. Djelovanje EU-a i država članica trebalo bi doprinijeti osnaživanju mladih i omogućavanju mladima da sudjeluju u promicanju održivog razvoja, demokracije, mira i djelovanja u području klime financiranjem i mogućnostima izgradnje kapaciteta, primjerice putem Fonda za osnaživanje mladih, Akademije mladih Afrike i Europe i međunarodne dimenzije programa Erasmus+ koja se financira vanjskim instrumentima, a istovremeno bi trebalo i uvažiti potrebu da se spriječi odljev mozgova;
12. poziva Komisiju da dodijeli potrebna sredstva za jačanje institucijskog angažmana mladih putem savjetodavnog odbora Youth Sounding Board za međunarodna partnerstva EU-a, stvaranjem sličnih savjetodavnih struktura za mlade u delegacijama EU-a i putem mreže kontaktnih točaka za mlade u delegacijama EU-a;
13. naglašava potrebu za zaštitom mladih aktivista i boraca za ljudska prava diljem svijeta, uključujući žene i djevojčice, i u digitalnom okružju. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju sigurnog i poticajnog okružja za organizacije civilnog društva kao samostalne aktere te naglašava važnost mehanizma EU-a za borbu za ljudska prava;

14. pozdravlja djelovanje Komisije za jačanje poticajnog okružja za uključivo demokratsko sudjelovanje i vodstvo mladih iz različitih sredina, posebno djevojčica, u svim aspektima javnog života, posebno u okviru Inicijative za mlade i žene u demokraciji;
15. pozdravlja uključivanje Programa UN-a za mlade, mir i sigurnost u političke dijaloge EU-a s partnerskim zemljama i odlučno je doprinijeti provedbi tog programa. Naglašava da je za EU i njegove države članice važno poduprijeti uključivo, smisleno i sigurno sudjelovanje mladih u lokalnim, nacionalnim i međunarodnim mehanizmima radi promicanja trajnog mira i rješavanja sukoba te zaštititi mlade koji sudjeluju u mirovnim mjerama;
16. pozdravlja postupak preispitivanja smjernica EU-a o djeci i oružanim sukobima u cilju jačanja djelovanja EU-a u zaštiti djece pogođene oružanim sukobima, na temelju uključivog postupka savjetovanja i stečenih iskustava;

Oснаživanje

17. ponovno ističe obvezu da se najmanje 20 % službene razvojne pomoći financirane u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa dodijeli za socijalnu uključenost i ljudski razvoj. Pozdravlja vodeću ulogu Komisije u povećanju rashoda za obrazovanje sa 7 % na najmanje 10 % ukupnog financiranja u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa za supsaharsku Afriku, Latinsku Ameriku i Karibe te Aziju i Pacifik, među ostalim ulaganjima u okviru strategije Global Gateway za razdoblje 2021. – 2027., te pozdravlja ključni doprinos EU-a od 10 % njegova proračuna za humanitarnu pomoć obrazovanju u izvanrednim situacijama. EU i države članice trebaju doprinijeti toj potpori putem financiranja, dijaloga o politikama i tehničke pomoći kako bi se osigurao pravičan pristup nediskriminirajućem, uključivom, sigurnom, pristupačnom, dostupnom i kvalitetnom obrazovanju, uključujući tehničko i visoko obrazovanje za djecu i mlade diljem svijeta, posebno djevojčice i mlade žene, među ostalim u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama, u skladu s ishodima UN-ova sastanka na vrhu o preobrazbi obrazovanja i izjavi o misiji glavnika UN-a;

18. prepoznaje potrebu za pružanjem potpore mladima u regijama zahvaćenima sukobima, posebno u kontekstu ratova, sukoba i kriza, kao što su agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegov znatan utjecaj na mlade u Ukrajini, nasilna represija mirnih prosvjeda u Iranu, gušenje civilnog društva u Bjelarusu i pogoršanje stanja u Afganistanu, posebno za žene i djevojčice i manjine. Najveću pozornost trebalo bi posvetiti zaštiti škola, nastavnika i učenika od napada i osiguravanju obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih potreba mladih na područjima sukoba i utočištima, u Eu-u i u njegovim partnerskim zemljama;
19. smatra da je osnaživanje mladih, posebno mladih žena i mladih s manje mogućnosti i/ili onih koji žive u nepovoljnom položaju, neraskidivo povezano s temeljnim i transverzalnim vještinama, prijelazom sa školovanja na posao, stvaranjem jednakog pristupa dostojanstvenom radu i produktivnom zapošljavanju, uključujući mogućnosti za formalno samozapošljavanje i poduzetništvo, te osiguravanjem jednake plaće za jednaki rad, te stoga pozdravlja djelovanje Komisije za provedbu inicijative Tima Europa za vještine temeljene na mogućnostima i strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Africi te potporu usvajanju Garancije za mlade na zapadnom Balkanu i sličnih poticajnih programa u susjednim zemljama EU-a;
20. prima na znanje da su strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) te stjecanje i vrednovanje znanja i vještina, uključujući digitalne i transverzalne vještine, ključni za podupiranje otvaranja radnih mjesta i poduzeća te osnaživanje mladih, posebno žena i djevojčica, kako bi im se osigurao dostojanstven život, potpuno uključivanje u društvo kao odgovornih članova društva te doprinos društvenoj, gospodarskoj i okolišnoj dobrobiti njihovih zajednica. Neformalno obrazovanje također ima važnu ulogu u osnaživanju mladih i podupiranju njihova gospodarskog, društvenog i političkog sudjelovanja. U tom je pogledu ključno integrirati rodnu perspektivu i premostiti digitalni jaz među spolovima;

21. naglašava važnost cjelovitog pristupa zdravlju mladih, podupiranja globalnih napora usmjerenih na univerzalno zdravstveno osiguranje i digitalno zdravstvo, koji se bavi pitanjima mentalnog zdravlja mladih, i integrirani pristup zdravlju kojim se uzimaju u obzir mladi te jačanje zdravstvenih sustava i usluga te obrazovnih politika. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju te ishodima konferencija posvećenih njihovu preispitivanju, a u tom kontekstu predan je i spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima; S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi;

Povezivanje

22. naglašava važnost podupiranja uključive mobilnosti mladih diljem svijeta (putem programa Erasmus+, međunarodne dimenzije koja se financira vanjskim instrumentima, novih Europskih snaga solidarnosti, partnerstava za traženje talenata, mobilnosti u svrhu volontiranja i drugih), uz poštovanje nacionalnih nadležnosti, te važnost podupiranja stvaranja snažne globalne mreže bivših studenata EU-a;
23. naglašava da je promicanje sudjelovanja mladih i djece u globalnom građanskom odgoju, uključujući obrazovanje i osposobljavanje u području ljudskih prava, kako se promiče u programu za obrazovanje i podizanje svijesti o razvoju (DEAR), obrazovanju za održivi razvoj i Svjetskom programu obrazovanja za ljudska prava, neophodno za postizanje uključivijeg, ravnopravnijeg i održivijeg EU-a i svijeta;

24. poziva Komisiju i ESVD da zajedno s državama članicama u okviru pristupa Tima Europa prate napredak s pomoću postojećih alata za praćenje i ocjenjivanje, izvješćuju Vijeće i ulažu veće napore u prikupljanje podataka iskazanih prema dobi i spolu. To uključuje promicanje transformativnih pristupa kojima se rješavaju temeljni uzroci rodne neravnopravnosti zajedno s politikama za mlade diljem svijeta temeljenih na dokazima kako bi se povećale transparentnost i odgovornost. Vijeće nadalje poziva Komisiju da pravodobno i u bliskoj suradnji s mladima razvije okvir za praćenje te da obveze i prioritete Akcijskog plana za mlade uključi u razvoj programâ na razini zemalja te u predstojeće preispitivanje Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa u sredini programskog razdoblja. Iskustva stečena praćenjem bit će važna s obzirom na buduće instrumente EU-a za financiranje vanjskog djelovanja nakon 2027.
